Cofnodion

Pwyllgor Safonau

Dyddiad: Dydd Iau, 13 Ebrill 2023

Amser: 5.30 pm

Bresennol: Cynghorwyr Davies, A Mitchell (Cadeirydd), Worthington, P Cockeram, F Hussain, J Mudd, W Routley, K Whitehead and A Morris

Elizabeth Bryant (Head of Law and Standards), Pamela Tasker (Governance Officers), Taylor Strange and Anne Jenkins (Governance Team Leader)

Yn bresennol:

Ymddiheuriadau: Cynghorwyr D Fouweather and Watkins

---

1 **Ymddiheuriadau dros Absenoldeb**

Mr Kerry Watkins

2 **Datganiadau o ddiddordeb**

Dim.

3 **Cofnodion y Cyfarfod Diwethaf**

Cytunwyd:

Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Ionawr 2023 fel cofnod cywir.

4 **Materion yn codi**

Dim

5 **Cyhoeddiadau'r Cadeirydd**

Dim.

6 **Trafodaeth Arweinwyr Grwp**

Grŵp Gwleidyddol: Llafur (Tudalennau 9 - 10)

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i'r Pwyllgor gan nodi bod cynnydd gwirioneddol wedi ei wneud ac y cafwyd ymgysylltiad da iawn i'r hyfforddiant. Nododd yr Arweinydd fod ymgysylltiad yn bwysig iawn ar gyfer hyfforddiant, gydag ystod eang o bobl yn cael mynediad at yr hyfforddiant.

Roedd yr Arweinydd yn falch o gyhoeddi bod pawb yn eu grŵp wedi cwblhau hyfforddiant gyda nifer o bobl yn mynychu hyfforddiant Cydraddoldeb a Gwrth-hiliaeth.

Mae Llywodraeth Cymru newydd gyflwyno cynllun gwrth-hiliaeth ac amlygodd y cynllun rôl bwysig y Gwasanaethau Democrataidd a sicrhaodd fod Aelodau'n cymryd rhan yn y ddeddfwriaeth ddiweddaraf.

Dywedodd yr Arweinydd ei bod yn gefnogol iawn i hyfforddiant gloywi a diweddariadau gan fod angen diweddaru hyfforddiant yn unol â deddfwriaeth newydd a datblygu dealltwriaeth wrth alinio'r gwaith â deddfwriaeth Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol.

Cymeradwyodd yr Arweinydd y Gwasanaethau Democrataidd am yr hyfforddiant yr oeddent wedi'i ddarparu hyd yn hyn i'r Aelodau.

Dywedodd y Cadeirydd ei fod yn teimlo ei fod yn wych bod yr hyfforddiant Cydraddoldeb wedi'i gynnwys.

Dywedodd y Cynghorydd Whitehead y gwnaed rhai pwyntiau da a'i fod yn rhan o grŵp bach ond mewn bywyd cyhoeddus roedd safonau, ac roedd yn agoriad llygaid enfawr ynghylch sut y dylai Aelodau ymddwyn a sut y cafodd ei ganfod. Nododd y Cynghorydd Whitehead ei fod wedi dysgu mai chi sy'n gyfrifol am bopeth rydych chi'n ei wneud, a bod angen i chi fod yn ofalus ynghylch beth rydych chi'n ei ddweud a'i wneud.

Dywedodd y Cynghorydd Whitehead fod y Gwasanaethau Democrataidd yn darparu gwasanaeth gwych i Aelodau a'u bod yn wasanaeth a chefnogaeth wych.

Soniodd y Cynghorydd Whitehead am y persbectif gwleidyddol sy'n newid yn barhaus a gall y rôl fod yn anodd ac anogodd aelodau eraill i ofyn am gyngor a gwybodaeth i symud pethau ymlaen.

B Grŵp Gwleidyddol: Ceidwadwyr (Tudalennau 11 - 12)

Cyflwynodd y Cynghorydd Routley yr adroddiad i'r pwyllgor yn lle'r Cynghorydd Evans a anfonodd ei ymddiheuriadau am fethu bod yn bresennol.

Nododd y Cadeirydd nad oedd y stensil wedi'i lenwi fel y lleill a nododd fod y Cynghorydd Evans wedi dweud nad oeddent yn teimlo'r angen i wneud hyfforddiant gloywi ac efallai fod angen edrych ar hyn yn y dyfodol i'w gwneud yn llai beichus gyda chyfarfodydd hybrid yn gwneud hyfforddiant yn haws.

Dywedodd y Cadeirydd, er efallai na fydd Aelodau'n dysgu unrhyw beth newydd ar hyfforddiant gloywi roedd ei angen i hysbysu'r aelodau bod prosesau'n cael eu dilyn yn gywir.

Dywedodd y Cynghorydd Routley nad oedd hyfforddiant gloywi yn broblem a bod yr Aelodau yn y grŵp wedi'u diweddaru ar y Cod Ymddygiad, cynhaliodd y grŵp egwyddorion Nolan a chydymffurfiodd y grŵp yn llawn â hyfforddiant.

Dywedodd y Cynghorydd Routley fod rhai aelodau yn teimlo bod y sefydliad yn dod ag anfri ar rai Aelodau lle nad oedd swyddogion yn gweithredu'n ddigon prydlon.

Dywedodd y Cynghorydd Routley ei fod yn cytuno â'r holl drafodaethau blaenorol.

Nododd y Cadeirydd fod angen dwyn pobl mewn swydd gyhoeddus i gyfrif os oes angen.

Dywedodd y Cynghorydd Cockeram y gall pobl hefyd wneud hyfforddiant fel rhan o'u gwaith ond nad oedd hyn yn rhan o'r hyn yr oedd y Cyngor yn ei ddisgwyl felly sut y gallem sicrhau bod pobl wedi cwblhau'r holl hyfforddiant perthnasol.

Dywedodd y Cynghorydd Routley fod yr holl hyfforddiant gorfodol wedi'i gynnal a bod aelodau'r grŵp wedi derbyn hyfforddiant mewnol a chyfarwyddyd arall y tu allan a'u bod yn derbyn dull cyflawn yn eu swyddi proffesiynol a'u hyfforddiant a ddarperir gan y Cyngor.

Cadarnhaodd y Cynghorydd Cockeram ynghylch yr adroddiad y datganodd y Cynghorydd Evans ei fod yn teimlo nad oedd angen dyblygu hyfforddiant os oedd pobl yn derbyn hyfforddiant fel rhan o'u swydd bob dydd.

C. Grŵp Gwleidyddol: Annibynwyr Llyswyry (Tudalennau 13 - 14)

Gofynnodd y Cadeirydd am hyfforddiant cod ymddygiad, a chadarnhawyd bod aelodau wedi mynychu'r hyfforddi hwn.

Dywedodd y Cynghorydd Morris fod pob aelod yn y grŵp yn awyddus i wneud yr holl hyfforddiant angenrheidiol a'u bod yn ymwybodol o'r safonau disgwyliedig. Roedd y grŵp yn cynnal cyfarfodydd rheolaidd ac ymdriniwyd ag unrhyw faterion ar unwaith.

Dywedodd y Cynghorydd Morris fod yr hyfforddiant angenrheidiol yn bwysig.

D. Grŵp Gwleidyddol: Plaid Annibynwyr Casnewydd (Tudalennau 15 - 16)

Cadarnhaodd y Cynghorydd Whitehead ei fod yn agored i unrhyw beth a oedd yn berthnasol i'r rôl ac ni fynegwyd amharodrwydd erioed.

Nododd y Cynghorydd Whitehead y gwaith gwych a wnaed gan yr Arweinydd mewn cyfnod byr o amser ac yn 2017 roedd uchelgais, ond mae'n rhaid i chi setlo i fod yn hyrwyddwyr lle rydych chi'n byw i godi materion a nododd nad yw Aelodau byth yn rhoi'r gorau i ddysgu.

Cytunodd y Cynghorydd Whitehead fod y grŵp yn hapus i edrych ar unrhyw hyfforddiant ychwanegol.

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd rhai Aelodau wedi gwneud hyfforddiant safonau cyn yr Etholiad diwethaf ond eu bod wedi'i wneud erbyn hyn felly roedd hyn yn dda i'w weld a byddai gwahoddiad canol blwyddyn i'r arweinwyr os ydyn nhw'n fodlon â hynny.

Dywedodd Dr Paul Worthington y bu'r drafodaeth yn ddefnyddiol iawn a'i bod yn galonogol bod arweinwyr grŵp wedi gwneud yr hyfforddiant pan fo angen.

Nododd Dr Worthington fod ymrwymiad aruthrol i fod yn gynghorydd a bod y system gyfaill yn wych i gynghorwyr newydd.

Dywedodd y Cynghorydd Whitehead fod Cynghorwyr yn gweld pethau personol anghywir wedi'u hysgrifennu amdanynt a bod hynny'n anodd.

Cadarnhaodd y Cynghorydd Hussain ei bod wedi derbyn llawer o gefnogaeth hyd yn hyn a'i bod yn cael cyfarfodydd 1:1 rheolaidd â'r Arweinydd ac estynnodd ei diolch am yr holl gymorth a gafwyd.

Cytunodd y Cadeirydd fod rhai Cynghorwyr sydd wedi gwasanaethu ers blynyddoedd lawer, ond bod pawb yn dal i ddysgu a nododd fod y Pwyllgor Safonau yn dymuno sicrhau nad oes rhaid i'r Pwyllgor na'r Ombwdsmon fod yn rhan.

Nododd y Cynghorydd Cockeram, os yw Cynghorwyr yn gwneud camgymeriad, drwy wneud yr hyfforddiant bydd Cynghorwyr yn sicrhau eu bod yn gwybod beth sy'n gywir a beth nad yw'n gywir.

Cytunodd y Cynghorydd Morris pe bai rhywbeth yn digwydd y byddai pob Cynghorydd yn cael eu barnu yn yr un modd beth bynnag yw'r blaid wleidyddol. Dywedodd y Cynghorydd Morris hefyd y gallai unrhyw un o unrhyw blaid ddod ato gyda phroblem i gael arweiniad os oes angen.

Dywedodd Dr Paul Worthington fod cyfrifoldeb corfforaethol a phersonol yn gweu gyda'i gilydd gan fod gweithredoedd personol yn adlewyrchu ar y Cyngor cyfan.

Cytunwyd:

Cytunodd yr Arweinwyr Grŵp i fynychu'r Pwyllgor Safonau am ddiweddariad 6 mis.

7. Adborth Fforwm Pwyllgorau Safonau Cenedlaethol

Dywedodd y Cadeirydd y byddai'n cyflwyno'r uchafbwyntiau i'r Pwyllgor a bod rhai cofnodion o'r fforwm ar gael, ond nad oeddent i'w rhannu ar hyn o bryd. Byddai'r Pwyllgor yn derbyn cofnodion y fforwm maes o law.

Cynhaliwyd y cyfarfod ar 27 Ionawr 2023 ac etholwyd Mr Clive Wolfendale yn Gadeirydd ac etholwyd Mr Jason Bartlett yn Is-gadeirydd.

Bydd y Fforwm yn cynnwys pob sefydliad llywodraeth leol yng Nghymru gyda 4 swyddog monitro yn bresennol ar unrhyw adeg o brif gynghorau, a swyddog monitro o'r Gwasanaeth Tân ac un o Awdurdod Parc Cenedlaethol.

Bydd 2 gyfarfod y flwyddyn a bydd aelodau'n mynychu Fforwm yn wirfoddol ac ni fyddent yn gorfodi unrhyw beth, byddant yn bresennol i rannu syniadau.

Yna aeth y Fforwm trwy ardaloedd o beth roedd Cynghorau'n ei wneud ac roedd Casnewydd yn ar y blaen o ran beth roedd Cynghorau eraill yn ei wneud a chadarnhaodd y Cadeirydd mai dim ond 5 aelod arall a oedd wedi mynychu'r Fforwm oedd yn gallu rhannu unrhyw wybodaeth.

Dywedodd y Cadeirydd eu bod wedi egluro i'r fforwm beth roedd pwyllgor safonau Casnewydd yn ei wneud ac nid oedd llawer o gynghorau wedi cyrraedd y pwynt hwnnw. Er enghraifft, roedd Pwyllgor Safonau Cyngor Merthyr Tudful dim ond wedi cynnal cyfarfod cyflwyno gydag arweinwyr grŵp. Roedd hyn hefyd yn wir ar gyfer Cyngor Abertawe. Derbyniodd CLILC y cais gan Gynghorau ynghylch cymorth i arweinwyr grŵp, felly roedd Casnewydd ar y blaen yn y mater hwn o'i gymharu â Chynghorau eraill.

Nododd y Cadeirydd y defnyddiwyd Zoom a achosodd broblemau wrth fewngofnodi a fydd yn cael eu rhannu â'r Fforwm gan fod Teams yn llwyfan llawer haws i'w ddefnyddio.
Roedd Michelle Morris o'r Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus yn bresennol yn y fforwm i roi trosolwg o'u rôl a dywedon nhw eu bod yn ymchwilio i gwynion gan ddefnyddwyr gwasanaeth, ac aelodau'r cyhoedd ac ati, sef ble mae rôl y Pwyllgor Safonau yn berthnasol hefyd.

Rhwng mis Ebrill 2021 a mis Mawrth 2022, fe wnaeth yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus ddyfarnu 300 o gwynion a 250 o gwynion na chawsant eu dwyn ymlaen.

Roedd nifer o achosion o dorri rheolau yn golygu diffyg parch at eraill a sut mae Cynghorwyr yn trin ei gilydd a oedd yn cyfrif am 50% o'r cwynion. Mae'r Ombwdsmon yn awyddus i gael eu gwahodd i fforymau yn y dyfodol gan eu bod yn teimlo y gallant ychwanegu mwy at y fforwm.

Trafodwyd rhan gyntaf adroddiad Penn heb lawer iawn i'w adrodd, ac eithrio gwaith y Pwyllgor Safonau a galw tystion yn y dyfodol.

Trafodwyd adroddiad blynyddol yr Aelodau hefyd gyda Fforwm Cymru Gyfan i wneud rhywbeth am hyn yn y dyfodol.

Dywedodd y Cadeirydd y byddent yn rhannu cofnodion y fforwm ac yn darganfod pam na ellid rhannu'r cofnodion ar hyn o bryd.

Dywedodd y Pennaeth Safonau efallai nad ydyn nhw eisiau eu rhannu ar hyn o bryd. Gofynnodd y Cynghorydd Cockeram pam mae'r Gwasanaeth Tân yn mynychu'r fforwm a chadarnhaodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau mai dyma'r strwythur o ran safonau.

Cytunwyd:

Bydd cofnodion fforwm Pwyllgor Safonau Cenedlaethol Cymru Gyfan yn cael eu dosbarthu i'r Pwyllgor yn y dyfodol.

8. Cod Ymddygiad a Diweddariad ar Hyfforddiant Cyffredinol i Aelodau (Tudalennau 17 - 22)

Cyflwynodd y Rheolwr Democrataidd ac Etholiadol yr adroddiad i'r Pwyllgor.

Cyfrifoldeb y Pwyllgor Safonau oedd sicrhau safonau uchel a sicrhau bod gan yr Aelodau fynediad at hyfforddiant a datblygiad ynghylch y Cod Ymddygiad i Aelodau.

Mae sicrhau bod gan aelodau fynediad at lefel resymol o hyfforddiant a datblygiad yn dod o dan gylch gwaith yr Aelod Cabinet dros Addysg a Blynyddoedd Cynnar a'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

Ystyriwyd y Cwricwlwm Sefydlu drafft a osodwyd gan CLILC i gefnogi Aelodau yn dilyn etholiadau lleol mis Mai 2022 gan y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn 2021: rhannwyd drafft terfynol ar gyfer aelodau Cyngor Dinas Casnewydd ym mis Chwefror 2022.

Canolbwyntiwyd ar egwyddorion allweddol ar sail mae llai yn fwy, gan fod llawer o aelodau newydd wedi'u hethol, a bu'n rhaid iddynt dderbyn llawer o wybodaeth mewn cyfnod byr. Roedd cyfleoedd hyfforddi yn canolbwyntio ar Aelodau a gwneud hyfforddiant yn rhyngweithiol fel y gallai Aelodau ofyn cwestiynau.

Lle bynnag y bo modd, dylid darparu cyfleoedd dysgu i aelodau sy'n gyfleus iddyn nhw, ar adeg pan fo'i angen ac yn berthnasol a thrwy gyfrwng sy'n briodol ar gyfer y pwnc a'r gweithgaredd.

Ceisiwyd hwyluswyr eraill ag arbenigedd penodol i sicrhau y darparwyd yr wybodaeth a'r profiad o'r ansawdd gorau.

Dyluniwyd y fframwaith y cytunwyd arno hefyd i fod yn hyblyg, gan ganiatáu ar gyfer newidiadau pan fo angen i fodloni gofynion newidiol.

Cafwyd cyfnod cyflawni tynn o 8 diwrnod gwaith y llynedd o'r cyfrif etholiad olaf tan Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol cyntaf y Cyngor gyda chyfarfodydd Hybrid yn cael eu cyflwyno am y tro cyntaf.

Yna symudodd y cwricwlwm i ganolbwyntio ar ddeddfwriaeth allweddol a pharatoi Aelodau ar gyfer eu pwyllgorau perthnasol fel y bo'n briodol, gyda sesiynau pwrpasol ar gyfer pwyllgorau lled-farnwrol fel Cynllunio a Thrwyddedu.

Yn yr Haf a'r Hydref, cyflwynwyd neu ddiweddarwyd y Cynghorwyr ar ddeddfwriaeth allweddol arall a pholisi sy'n cefnogi eu penderfyniadau, fel y Ddeddf Cydraddoldeb a Diogelu.

Cefnogwyd Cynghorwyr hefyd gan Benaethiaid Gwasanaeth, a gyflwynodd eu gwasanaethau a pholisïau allweddol mewn meysydd fel yr Amgylchedd, Gwarchod y Cyhoedd, a Thai.

Wrth baratoi ar gyfer y broses o osod cyllideb, trefnwyd sesiwn ar Gyllid a threfnwyd Rheoli'r Trysorlys ar gyfer mis Rhagfyr.

Ategwyd sesiynau a drefnwyd ac a ddarparwyd gan Gyngor Dinas Casnewydd gan weminarau a ddarparwyd gan y Gymdeithas Llywodraeth Leol ar Gefnogi Cynghorwyr gyda Cham-drin a Bygythiad, a Diogelwch Personol. Anfonwyd cyrsiau byr ar-lein ar seiberddiogelwch yn uniongyrchol i gyfrifon e-bost hefyd yn trafod diogelwch cyfrinair a gweithgareddau gwe-rwydo.

Darparwyd tabl yn tynnu sylw at y Crynodeb o Hyfforddiant fesul Chwarter a dangosodd y siart fod presenoldeb ar hyfforddiant y Cod Ymddygiad yn 100%.

Lle bo hynny'n bosibl, cofnodwyd y sesiynau gyda chymysgedd o weithdai hybrid a sleidiau a darparwyd cofnodion o'r hyfforddiant i'r Aelodau.

Bydd arolwg yn cael ei anfon at yr Aelodau i weld beth sydd wedi gweithio'n dda a beth nad yw wedi gweithio.

Roedd hwn yn ddull datblygu parhaus gyda hyfforddiant yn cael ei ddilyn.

Cwestiynau:

Nododd Gill Nurton fod y nifer sy’n manteisio ar Hyfforddiant Cydraddoldeb ac Amrywiaeth ychydig yn uwch na 50% a gofynnodd a fydd unrhyw sesiynau eraill.

Cadarnhaodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol fod llawer o hyfforddiant allweddol ar y rhestr i'w ailystyried yn ogystal â hyfforddiant Cynllunio a Thrwyddedu gan y cydnabuwyd y bydd mwy o hyfforddiant yn cael ei gwblhau i weld a oedd unrhyw fylchau mewn gwybodaeth.

Gwnaeth Gill Nurton sylwadau ar Gofnodion presenoldeb Aelodau ar Hyfforddiant ac a oeddent wedi’u huwchlwytho i Gofnod Datblygu Personol Canolog yr Aelodau, ac os yw hyn yn wir a oes modd cyhoeddi’r rhain ar Broffiliau’r Aelodau.

Dywedodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol y cafwyd llawer o drafodaethau diddorol gyda grwpiau rhanbarthol ynghylch cyllidebau a sut y cânt eu rheoli o ran cymorth aelodau. Byddai hyn yn cael ei ddarparu yn y dyfodol i’r Pwyllgor.

Gwnaeth Gill Nurton sylwadau ar y nifer a fanteisiodd ar hyfforddiant gorfodol Pwyllgorau lled-farnwrol a oedd fel a ganlyn: Pwyllgor Trwyddedu 54% a'r Pwyllgor Cynllunio 72% ac a oedd hyn yn gywir?

Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau y byddai hyn yn cael ei godi gyda'r aelodau newydd hynny i sicrhau bod yr holl hyfforddiant gorfodol yn cael ei gwblhau.

Dywedodd y Cynghorydd Cockeram eu bod wedi'u siomi gyda'r presenoldeb ar yr hyfforddiant diogelu gan fod diogelu yn fater mor bwysig.

Dywedodd y Cadeirydd y gallai nifer o bethau fod yn gysylltiedig â safonau, a chydnabu'r Cynghorydd Cockeram fod rhai hyfforddiant yn bwysicach na hyfforddiant arall.

Gwnaeth John Davies sylwadau ar ddiwygiadau ac a oedd llythyr wedi'i anfon yr oeddent wedi llofnodi ar ei gyfer.

Dywedodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol fod rhywfaint o hyfforddiant gloywi o flwyddyn i flwyddyn ac os oedd newid mawr roedd yn seminar. Roedd cofnod hefyd yn cael ei gadw o'r holl aelodau i weld pwy sydd wedi mynychu hyfforddiant. Gofynnodd y Cynghorydd Cockeram am newidiadau Cynllunio o ran a yw'r aelod o'r Pwyllgor Cynllunio yn derbyn hyfforddiant ei hun yn barhaus neu a oedd hyn ar gyfer yr holl Aelodau a chadarnhawyd bod aelodau'r Pwyllgor Cynllunio yn derbyn hyfforddiant yn barhaus pan oedd newidiadau Cynllunio yn codi.

Dywedodd y Cynghorydd Morris na fu unrhyw hyfforddiant yn flaenorol ar gyfer Trwyddedu. Fodd bynnag, diwygiwyd hyn gan fod angen i aelodau'r pwyllgor ddeall y rheolau trwyddedu a sut y maent yn defnyddio'u pŵer i wneud penderfyniadau yn y Pwyllgor.

Cadarnhaodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod cynghorydd Cyfreithiol yn mynychu Pwyllgorau Cynllunio a Thrwyddedu i wneud yn siŵr bod y Pwyllgorau'n rhedeg yn esmwyth.

Eglurodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol fod opsiwn arall a drafodwyd nad oedd wedi'i gyflwyno eto, sef modiwl E-ddysgu, a gellir gwirio hyn am bresenoldeb ac a oedd aelodau'n deall rhannau allweddol yr hyfforddiant.

Cadarnhaodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau fod 3 sesiwn wedi'u darparu ar gyfer y Cod Ymddygiad a oedd yn esbonio pam roedd y presenoldeb gystal.

Dywedodd Gill Nurton ei bod yn drueni na chafwyd adborth ffurfiol ar y Cod Ymddygiad gan y byddai wedi bod yn wybodaeth ddefnyddiol i'r Pwyllgor.

Cadarnhaodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol eu bod yn ymwybodol o syrffed arolwg felly gellid gofyn i'r Aelodau am hyn drwy arolwg diwedd blwyddyn.

9. Blaenraglen Waith

Argymhellodd Gill Nurton yr eitemau canlynol i fynd ar y blaenraglen waith.

- Archwilio Safonau Moesegol - Adolygiad o'r Gofrestr Buddiannau; Adolygiad o Roddion a Lletygarwch ac os yw'n briodol Datganiadau Buddiannau Busnes, Rhoddion a Lletygarwch Swyddogion.

- Adolygiad o'r Cyngor Cymuned - adolygu Cydymffurfio â'r Cod Ymddygiad a'r Gofrestr Buddiannau.

Dywedodd y Cadeirydd fod y rhain yn feysydd gwych i'w hystyried ac y gellid eu hymgorffori yn yr agenda ac mai'r un pwysicaf oedd bod Cynghorwyr Lleol yn cydymffurfio â'r cod ymddygiad hefyd.

Dywedodd John Davies fod aelodau newydd o'u cyngor cymuned wedi llofnodi cod ymddygiad wrth ymuno.

Dywedodd y Cadeirydd fod hon yn broses dda, a bod hyn yn rhywbeth y gallai'r pwyllgor ei mabwysiadu ac y gellid creu stensil i'w roi i gadeiryddion cynghorau cymuned.

Gofynnodd y Cynghorydd Cockeram a oedd yr Aelodau'n cael hyfforddiant a meddyliodd tybed a allai'r Pwyllgor Safonau fod yn bresennol yn y pwyllgor craffu.

Gofynnodd y Cadeirydd y gellid anfon gwahoddiad at y Cadeiryddion Craffu i fod yn bresennol, a dywedodd y Pwyllgor Safonau Democrataidd ac Etholiadol fod disgwyl iddynt gwrdd â'r Cadeiryddion Craffu cyn bo hir er mwyn codi hyn gyda nhw.

Dywedodd Dr Paul Worthington fod y crynodeb o'r egwyddorion ar gyfer yr hyfforddiant yn yr adroddiad yn synhwyrol iawn gan ei bod yn bwysig gwneud yr hyfforddiant yn hylaw ac yn hygyrch sef y gair allweddol a bod y nifer sy'n manteisio ar hyfforddiant cydraddoldeb ac amrywiaeth yn bwysig iawn gan fod hyn yn cysylltu'n fwyaf uniongyrchol â safonau'r cod ymddygiad. Dywedodd Dr Paul Worthington fod y pwynt a wnaed gan y Cynghorydd Cockeram ynghylch gallu adnabod cynnwys ac ansawdd yr hyfforddiant sydd wedi'i gynnal yn bwynt diddorol i'w gysylltu hefyd.

10. Cwynion
Nid oedd unrhyw Gwynion i'w hadrodd.

11. Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

13 Gorffennaf 2023 am 5:30pm

12. Gwe-ddarllediad y Pwyllgor

[**Pwyllgor Safonau 13 Ebrill 2023**]